

stran 8

Postojna je v zadnjih letih pridobila na živosti

Pogovor s postojnskim arhitektom Matjažem Garzarolijem

stran 14

Otvoritev prenovljene knjižnice in Trga padlih borcev

Postojna z novo knjižnico in prenovljenim Trgom padlih borcev dobiva novo kulturno stičišče

stran 15

Mesec požarne varnosti

Letos je v okviru meseca požarne varnosti posebna pozornost namenjena varovanju starejših oseb

NAPOVEDNIK

POSTOJNA 1909

Oktober 2009 | letnik 3 | številka 9

ISSN 1855-2382

POSTOJNA V NOVI PODOBI

STR. 3-5

Uvodnik

Postojna 1909 - Naša občina v besedi in sliki
je glasilo Občine Postojna in je
namenjeno občasnemu obveščanju občanov.

Postojna, oktober 2009, leto izdaje 3, številka 9

Naslov uredništva:
Glasilo Postojna 1909

Ljubljanska cesta 4
6230 Postojna

Tel. št.: 05/7280 721

E-pošta: postojna1909@postojna.si

Glasilo je vpisano v Razvid medijev,
ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS,
pod zaporedno številko 1249.

ISSN 1855-2382.

Izdajatelj in založnik:
Občina Postojna
Ljubljanska cesta 4
6230 Postojna

Za Občino Postojna:
župan Jernej Verbič.

Uredniški odbor:
Boštjan Udovič (odgovorni urednik)
Silva Bajc
Beti Bricelj
Suzana Vidmar
Sergeja Kariž
Karolina Simčič
Nika Rot
Tibor Rep

Lektoriranje:
Margit Berlič Ferlinc

Fotografije:
Arhiv Občine Postojna
Foto Atelje Postojna
Valter Leban
Beti Bricelj

Tisk:
SET, podjetje za zaposlovanje invalidov, d. d., Ljubljana
6.500 izvodov

Glasilo se financira iz sredstev občinskega proračuna
Občine Postojna ter iz sredstev oglaševanja.
Avtor nepodpisanih člankov je odgovorni urednik.

Spoštovane bralke, spoštovani bralci!

Poletje je mimo, s tem pa za večino tudi priložnost za sprostitev in regeneracijo. Vstopili smo v jesen, ki poleg tradicionalnega dežja in hladnejšega vremena prinaša tudi šolske in intenzivnejše delovne obveznosti. Letos pa je poleg navedenega jesen v Postojni prinesla še novo podobo marsikaterega dela našega mesta in tako v občanib na nek način potešila željo po novem in lepšem. Končno se z veseljem sprehodimo skozi center in skoraj vsak pogled potuje od ene nove pridobitve do druge.

Resnično dolgo smo čakali na podobne premike, osebno pa sem prepričan, da je bilo vredno. Spremembe pa niso zgolj v videzu, pač pa gre v večjem delu tudi za kakovostne premike, ki bodo gotovo pozitivno vplivali na zadrževanje ljudi (tako domačinov kot tujih obiskovalcev) v centru mesta. Seveda je jasno, da o lepoti ne moremo razpravljati, po mojem pa bi morali soglašati vsaj glede tega, da je nova ureditev centra mesta veliko lepša, kot je bila vsaj zadnjih 20 let. Seveda marsikateri Postojnčan z nostalgijo zre v stari Hotel Kras, vendar je njegov čas minil in na njegovo mesto je stopil novi, ki gotovo veliko močnejše zaznamuje središče Postojne, kar je pravilno. Skoraj sočasno s tem pa se je polepšala tudi njegova okolica, kar ga bo za goste naredilo še privlačnejšega.

V septembru smo dočakali tudi otvoritev nove stavbe Knjižnice Bena Zupančiča, ki je zadnja leta bila stalno bitko s pomanjkanjem prostora. To je nedvomno izjemna pridobitev za bralce, po drugi strani pa je skupaj z obnovljeno okolico prinesla spremembe tudi v ta del mesta. In občani se bodo tu sedaj mnogo lažje družili. Ob tem se mi zdijo povsem nepotrebne polemike o tem, kdo si je nove knjižnice bolj želel oziroma kdo je zanj bolj zaslužen. Konec koncev si vsi želimo investicij v vse stare objekte, finančna sredstva pa niso neomejena in je iz tega razloga potrebno postaviti jasne prioritete. Ob takšnem investicijskem zagonu se ni bati, da ne bi vsi projekti prišli na vrsto, če nam je le finančna kriza ne bo preveč zagodla. Moje osebno mnenje pa je, da je potrebno občinski upravi z županom na čelu, če se jim že nalaga odgovornost za morebitne napake, vsekakor priznati tudi zasluge za podobne uspehe. S tem pa imamo v Postojni velikokrat težave. Vsi znamo grajati v primeru napak, le redki pa znajo tudi pohvaliti v primeru uspehov.

Zaključile so se tudi mnoge druge investicije na raznih objektih kot tudi na javni cestni in drugi infrastrukturi. Vrtec v Postojni, ki je postajal pretesen za vse vpisane otroke, je dobil tri nove oddelke in tudi novo strešno kritino, ki je zamenjala dosedanja azbestna. V mestu smo dobili tri fontane, ki še dodatno prispevajo k lepšemu videzu, poskrbljeno pa je tudi za očem prijetno hortikulturno zasaditev. Nenazadnje je potrebno omeniti tudi marsikatero zasebno investicijo, s katerimi so tako podjetja kot posamezniki, v nekaterih primerih tudi etažni lastniki večstanovanjskih stavb, prispevali k lepšemu videzu našega mesta. Vsi ti posegi so v zadnjih nekaj letih, še posebej intenzivno pa v zadnjem letu, prispevali k modernejšemu izgledu mesta in občine, ki bo še mnoga leta v ponos občanom in občinskemu vodstvu.

Ravno zaradi tega vam v tokratni osrednji temi glasila predstavljamo nekaj od teh utrinkov, zaradi katerih se je v zadnjem času precej prijetneje sprehajati po središču mesta. Upamo, da vam bodo predstavljene informacije približale narejeno in vam še enkrat potrdile, da je bilo vredno potrpeti nekaj let intenzivnih gradbenih posegov za dosego postavljenih ciljev, ki so nam lahko vsem v ponos.

Boštjan Udovič, odgovorni urednik

Postojna v novi podobi

V zadnjem letu je Postojna doživela številne spremembe, ki so dobra preobrazile njeno zunanjo podobo. Zgrajena in lično urejena so bila nova krožišča, novo podobo sta dobila Trg padlih borcev in osrednji Titov trg. Številne stavbe v mestu so oblečene v novo preobleko. Te in nekatere druge podobe našega prenovljenega mesta vam predstavljamo v naslednji fotoreportaži.

Anketa

Prebivalce občine Postojna smo povprašali, ali jim je prenovljeno mestno središče všeč, ali se jim zdi, da je bila prenova potrebna in ali v središču kaj pogrešajo. Dobili smo sledeče odgovore ...

Miha Borsellino
zaposlen

Prenova centra mesta je bila po mojem mnenju nujna, saj je prejšnji dobesedno kvaril podobo turističnega mesta. Celoten mestni utrip ima z novo podobo tudi za tujca drugačno sporočilo o Postojni. Pohvalil bi novo podobo knjižnice in trga ter tudi novo prometno ureditev v mestnem jedru. Center bi edino dopolnil še z gostinško ponudbo ob glavnem trgu ter moderno turistično info točko.

Martina Mijatović
šudentka

Všeč mi je, da so prenovili center, zdi pa se mi, da nova stavba, Hotel Kras, ravno ne sodi v stari mestni del. Prenova je bila potrebna in prav je, da se je začelo nekaj premikati v tej smeri. Sedaj je mestno središče veliko lepše. Pogrešam pa le malo več dogajanja, recimo kakšno prireditve za mlade in stare, pa kakšno trgovinico več v centru.

Andrej Čeč
zaposlen

Čeprav mogoče res sodobna in starejša arhitektura bijeta bitko na glavnem trgu, vendar se ne strinjam, da novo ne sodi v staro, ampak prej obratno. Želim si nadaljevanja prenove središča mesta, sploh srednje starih stavb in parka. Postojna je zagotovo potrebovala preobrazbo, saj smo vendar turistično mesto, ki do sedaj ni bilo ravno estetsko z opuščeni hotelom v središču. Na Trgu padlih borcev se mi zdi moteč boj med železnim vojakom, kamnitim Vilharjem in šolarji. Mislim, da bi vojne stvari lahko dobile skupno mesto in tako tvorile skupno celoto, zanimivo tudi za obiskovalce Postojne, zagotovo pa ne pred osnovno šolo.

Ana Šajn
upokojenka

Zelo mi je všeč. Postojna dobiva vsak dan novo podobo. Obnova je bila potrebna, saj je bilo vse zastarelo, posebno pa stari Hotel Kras, ki je bil podrtija, poslikana z grafiti. Prava sramota za naše mesto. Trenutno ne pogrešam ničesar. V bodoče pa upam, da bo center mesta služil kot prostor, namenjen raznim prireditvam, dogajanju in prijetnemu druženju tako domačinom kot tudi turistom.

Karolina Simčič

“Postojna je v zadnjih letih pridobila na živosti”

Z Matjažem Garzarollijem, v Postojni rojenim arhitektom, dobitnikom nagrade Prešernovega sklada in dveh Plečnikovih prstanov, smo se pogovarjali o njegovem življenju, arhitekturnem ustvarjanju in pogledu na preobrazbo, ki jo Postojna doživlja v zadnjih letih.

G. Garzarolli, rojeni ste v Postojni, živite v Izoli, s svojimi projekti pa ste prisotni v različnih krajih po Primorski in Sloveniji. Ali se še vedno imate za Postojnčana, za Primorca ali kaj drugega?

»Jst sm Pustuojnec!« nam v še vedno značilnem postojnskem dialektu pove Matjaž Garzarolli. Jaz bi lahko živel v Buenos Airesu ali pa v New Yorku, ampak bom vedno ostal »Postojnec«. Mene lahko ni petnajst let tam, ampak bom vedno »Postojnec«. Namreč, ti ne moreš biti nikoli Postojnčan, ti si »Postojnec«. »Postojnčan« je tisti, ki se je priselil v Postojno. In tisti iz Hrašč, pa z Razdrtega, pa s Podgure, pa s čuferije, to so Postojnčani. To je razložil velika legenda Postojne, famozni Roman Jeremija. Roman Jeremija, krojač, glasbenik, violinist. Imeli pa smo še tretjo kategorijo - Postojnčanini. To so bili pa oficirji!

Garzarolliji spadate med tradicionalne, vplivne in prepoznavne postojnske družine. Vaš oče Marjan je bil direktor Gozdnega gospodarstva, vaš stric Elo direktor Postojnske jame. Kako se spominjate vaše mladosti v Postojni in kdaj se je v vas rodila želja po tem, da postanete arhitekt?

Glede vplivnosti naše »familije« - tradicionalna, vplivna, to je bilo vse res (kot nam pove Matjaž Garzarolli, danes žal v Postojni ni nobena Garzarollija več). Moj oče je bil markantna osebnost. Meril je sto petinosemdeset centimetrov, za tista leta je bil to pravi velikan. Bil je direktor Gozdnega gospodarstva in nekoč so ga poklicali na partijo in rekli, naj gre povedat delavcem, da jim bodo znižali plače. Pa je dejal: »Pojdite jim vi povedat! Meni jo znižajte, jaz pa jim tega ne grem povedat!«

Moj oče me je absolutno vzgajal z željo, da postanem gozdarski inženir. V gozdu sem bil praktično vsak dan, štirikrat na teden, popoldan do večera. Šolo smo imeli popoldan tri ure, od njih do štirih, potem pa smo šli na Javor-

nike. Takrat so bili gozdovi prelepo vzdrževani, prelepo očiščeni, to so bili pravi parki. Jaz sem tam od svojega očeta dobil odnos do gozda, jaz sem preko očeta dobil neko kulturo, v gozdu, zanimivo. Ampak tisti gozd je bil gojen, čiščen, bil je vzgajan, negovan. In to kulturo od očeta, ljubezen do gozda, sem potem prenesel v arhitekturo. Zamenjal sem samo material: ni več gozd, ampak je mesto, ni les, je kamen. Jaz sem od svojega očeta dobil zelo dosti - odnos do okolja preko gozda. Gozd, negovani gozd, to je prelepa stvar.

Ste se torej že v mladosti odločili, da postanete arhitekt?

Za študij arhitekture sem se odločil v četrti gimnaziji. Do takrat sem nihal. Nekaj časa sem hotel študirati glasbo, ker takrat smo bili vsi muzikantje: Bido Černe, Drago de la Bernardina, ki je bil izvrsten kitarist. Imeli smo bend, še v gimnaziji. To smo bili generacija od prvega razreda, Rado Likon, filmar, je sedel z mano v prvem razredu. Bil je edini, ki je imel uro. Edini, ki je imel v prvem razredu uro, je bil sin železniškega inženirja in se je slikal tako, da se je videla ura. Slikali smo se vsako leto, v razredu in pred šolo, Filač in Cirman sta bila fotografa ...

V gimnaziji je bila nato klapa takšna: Marko Dekleva, pa Sergi Dolenc. Poslušali smo jazz glasbo, se zanimali za umetnost, jazz in arhitekturo. Marko Dekleva je bil štiri leta starejši od mene, Sergej Dolenc prav tako, oba sta danes arhitekta. In tako sem se tudi sam odločil za študij arhitekture. Muziko sem opustil na začetku drugega letnika fakultete, ker študira se lahko samo eno, ne moreš biti muzikant in študirati arhitekturo. Nazadnje sem igral muziko v prvem letniku. Prvi letnik sem študiral tako, da sem celo poletje igral v Piranu in v Žusterni. Tudi z Dragom de la Bernardino. Igrali smo po restavracijah, te so imele tedaj še živo glasbo. Leta 66, 67 so vsi lokali po Portorožu, Piranu, v Žusterni in v Izoli, vsi hoteli in terase imeli živo glasbo. Takrat smo igrali tri mesce in pol

na morju in smo lahko potem celo leto živeli v Ljubljani. Plače smo imeli takšne, da je bilo mene sram povedati moji materi, tako velike so bile te plače. Ni nam bilo treba skrbeti za nič, imeli smo hrano in stanovanje zastonj in plačo takšno, trikrat ali štirikrat večjo kakor penzija moje matere, tako da me je bilo sram povedati. Ja, takšno je bilo življenje.

Ali je bilo potem po zaključeni fakulteti težko dobiti zaposlitev?

Ne, ne. Že kot študent sem si namreč z različnimi natečaji, predvsem z Banja Luko, ustvaril nek renome, bil sem zelo angažiran. Diplomiral sem januarja 1975 in februarja sem šel že k vojakom v Banja Luko. Potem sem bil vse leto 1975 v Banja Luki, ki sem jo poznal zelo dobro, ker smo 1972. leta delali urbanistično rešitev za Banja Luko, ki jo je leta 1969 prizadel potres. Leta 1972 je bil organiziran vsejugoslovanski natečaj in tam sva s kolegom Jurijem Kobetom dobila zvišano drugo nagrado. Prve niso podelili, dali so nama zvišano drugo nagrado, da nas ni bilo potrebno angažirati za naprej. Denarja pa sva zaslužila toliko, da sem lahko materi kupil vse gospodinjske aparate, od televizorja do pralnega stroja, sam pa sem šel študirati v London, nato pa še na potovanje po svetu. Diplomiral sem januarja 1975 in šel takoj k vojakom, 1976 pa sem se zaposlil v Ljubljani v enem izmed projektirnih birojev, kjer sem služboval eno leto, potem pa smo šli v Sežano. Takrat je bilo to ravno po Osimskih sporazumih in Sežana je začela rasti, tako da sem takrat šel na povabilo svojega kolega arhitekta in velikega prijatelja Marka Dekleve v Sežano, kjer je bil on v službi. No, in takrat, po tem se je začela moja kariera. Največjo kariero sem jaz kot arhitekt napravil v Sežani, tudi najlepše stvari smo naredili v Sežani.

Lahko naštejete nekatere izmed teh stvari?

Za občino Sežana smo denimo kot skupina Kras, tako smo se tedaj poimenovali, dobili na-

grado Prešernovega sklada. Potem je tu Kulturni dom Srečka Kosovega in še razne druge stvari. Tako da v Sežani smo največ naredili. Jaz sem tam delal dolga leta, skoraj do devetdesetih let, ko je prišlo do razdelitve občin. Bil sem vodja urbanistične službe za celo območje današnjih občin Komen, Sežana, Divača in Hrpelje-Kozina, vse je šlo skozi eno pisarno, kar je bilo dobro. Da je bil isti režim, isti odnos do vseh vasi. Ne kot zdaj, ko je Kras razdeljen na štiri občine in vsaka ima svojo politiko. Isto se tukaj dogaja med Koprom, Izolo in Piranom. Tukaj bi moral biti en prostorski plan za vse tri občine, ne pa da so trije.

Kateri pa je vaš največji oz. najljubši arhitekturni projekt doslej?

Torej, lahko je projekt fizično majhen, pa je to velik projekt. In takšen velik projekt, najlepša stvar, ki sem jo naredil, je en pokal za jadrarno tekmovanje »Slovenia cup«, ki se je pred leti odvijalo v Kopru. Tedaj je bil duša jadrarstva Janko Kosmina in jaz sem ga uspel prepričati, da Slovenia cup ne more biti ena "mesngasta" posoda na brazilskem granitu. No, in tako smo naredili na treh stožcih, na treh slovenskih kamnih pokal, ki je bil posebej vlit v Rogaški Slatini, v steklarski šoli in tisto je bil res »Slovenia cup«: en istrski kamen, en kraški kamen in en kamen iz Drenovega griča. Torej, čeprav je fizično zelo majhna naloga, kljub temu da sem potem delal in trge in kulturni dom in občino in polno različnih reči in hotel v Lipici, Piran, trg v Kopru in tako naprej, je tisto meni najbolj sperfekcionirana stvar. Je prav ena fizično majhna stvar, en navaden pokal, ima pa močan koncept in dosti, veliko energije. To je za vsak projekt pomembno, da ima močan koncept, ker če je projekt brez koncepta, ga ne reši nobena noblesa, noben nobel in drag material, nobene zlate pipe ga ne rešijo, nič, nič, nič. Jasen koncept mora imeti neko svojo zgodbo, ki se jo da opisati, tako kot bi napisal pesem ali pa roman, novelo. In če ti to znaš opisati, ti nekoga prepričaš brez skice, brez risbe, brez načrta, brez mape. Ti mu poveš, zakaj bo nekaj tako. In če koncept 'štima', potem ima hiša, in sploh kar koli, veliko 'šanso', da postane dobra hiša.

Vaša dela najdemo tudi v Postojni. Med drugim ste načrtovali poslovilni objekt na postojnskem pokopališču. Kje ste črpali navdih za svoja dela?

Ja, takrat me je pravzaprav krajevna skupnost povabila k projektiranju pokopališkega objekta v Postojni. Zdi se mi, da je bil predsednik krajevne skupnosti tedaj Miro Fajdiga. Kje sem črpal svoj navdih, ste me vprašali. Interier oz. če rečemo tisti nadkriti del, tam, kjer so štiri vežice in tista izhodna vrata na vežicah, tista

perspektiva vrat, če boste pazljivo pogledali, so vsaka vrata ožja in nižja. In stopničasto, v ljaku se oddaljujejo od ljudi, ki so pod nadstrešnim, pod nadkritim delom. Tisto je motiv iz Majlonta. Tam, v Majlontu, so hiše tako, da so z ožjo stranico obrnjene proti cesti in pod 45. stopinjami zamaknjene in vhodna vrata so iz ulice direktno noter na tej ozki stranici, kakor recimo pri Žabarjevih ali pa Muhčevih. In ko ti pogledaš v perspektivi Majlont, so vsaka vrata, jasno, ko si v daljavi, vsak vhod je nižji zaradi perspektive. In zato so vsa vrata vežic in tistih proceduralnih prostorov, ki služijo pač ob pogrebu - prostor za svojce, pa prva vežica, pa druga, če boste pogledali, boste videli, da so vsaka vrata malo višja in ožja. In vsa vrata so motivi, so neke metafore iz starih vrat v Majlontu. Od tod izvira ideja za tisti del pokopališkega objekta, če pustimo ob strani to, da je tista hiša kvadratna, da ima piramido, pa da ima tisti okrogli del, pa da so stebri in ciprese ki tvorijo krog. Zdaj bi bilo sicer po tolikih letih potrebno tisto malo osvežiti, vsaj hortikulturno, saj zdaj je pa že dvajset let, odkar tam stoji.

V zadnjem času Postojna doživlja vidno preobrazbo. Kako vi ocenjujete njeno novo arhitekturno podobo? Vam je všeč? Bi vi kaj spremenili, če bi imeli to možnost?

Postojna se je v zadnjem času veliko spremenila. In kar je najbolj pomembno, zadnja leta je pridobila na živosti, česar pred dvajsetimi leti ni bilo. Živost se je v Postojni absolutno povečala. Kar se pa arhitekture tiče, predvsem na primer novega hotela, to pa je nekaj, na kar ne more nihče vplivati, niti arhitekt. To je pač posledica požrešnosti današnjih investitorjev. Do konca je potrebno izrabiti parcelo, do maksimuma, do zadnjega kvadratnega milimetra. In tista hiša je v bistvu za tisti prostor prevelika. Ker se je ne bi smelo videti z avtoceste. Zdaj pa, če greš po avtocesti, ko se vzpenjaš proti Ravbarkomandi, proti železniški postaji, vidiš, kako bela kocka štrli ven. V masi, v volumnu bi moral biti ta hotel malo manjši, potem pa bi ga ta prostor sprejel. Na nek način, če neka hiša prihaja na nek trg in prihaja kot zadnja, mora biti spoštljiva do ostalih. To je tako, kakor če jaz zamudim na nek sprejem in pridem zadnji. Tedaj ne morem imeti prve besede, moram biti kar malo tiho.

Sicer pa sam Postojno gledam vedno v nekem sozvočju s kompleksom Jame. Eno brez drugega ne more funkcionirati, Jama mora imeti Postojno in Postojna se mora zavedati, da je tam njen trebuh. Če je trg srce, je Jama trebuh oziroma želodec. Najti je potrebno sozvočje teh dveh delov, čeprav sta fizično nekoliko narazen.

Trg je torej srce mesta ...

Mesto je kot en organizem. Mesto mora biti delano vedno tako, kot da je organizem in eden izmed najpomembnejših organov v našem telesu je seveda srce. In to pulzira. To stalno pulzira, v ritmu. In to je vsaj v preteklosti počel trg. To je pulziralo, celo mesto je pulziralo s trgov. Trg je imel pomembno funkcijo, kajti bil je obvezna postaja med Ljubljano in Trstom, to je bila obvezna postojanka vseh turistov, vseh. V tistim času se je zvečer prišlo na »pl'c«, šlo se je ven. Tam je bila kavarna, ki se ji je reklo »mestna«... Tako je bilo do leta 1972, ko je bila odprta avtocesta Vrhnika Postojna. In takrat je trg izgubil vse, ves šarm. Takrat je življenje s trga izgubilo, takrat je začel padati promet v Jami in tako naprej. Usodna za življenje, za ta ritem Postojne, je jesen 1972, ko je bil odprt krak avtoceste Vrhnika-Postojna. In takšne vloge, kot jo je imel v preteklosti, ta trg ne more več imeti. To pa ne pomeni, da ima danes trg kaj manjšo vlogo kot v preteklosti. Mesto brez trga je kot telo brez srca in brez srca telo ne more funkcionirati. En center mora biti. Potrebno se je zavedati pomembnosti trga, od ljudi in župana pa je odvisno, kako bo to mesto živelo. Tu pa je danes najbolj žalostno to, da doma gledamo televizijo in internet, mesto pa rabimo samo z avtomobilom. To so največji sovražniki mesta: internet, televizija in avtomobil. Dela se pa vse v korist, z urbanizmom se pogovarjamo samo še o cestah, prečnicah, obvoznicah in parkiriščih, kot da je to glavna stvar. Mesta ne smemo delati tako, da jih delamo samo še za avto. Mesto moramo narediti za človeka, za prebivalca.

Za konec - kako vi kot arhitekt in kot Postojnjčan vidite prihodnost Postojne?

No, jaz bi rekel, da zdaj, s takšnim tempom ni potrebno, da gre Postojna naprej, ker že do zdaj je bilo zgrajenega zelo veliko. Zdaj bi bilo potrebno predvsem se malo zaustaviti, zadihati, ujeti svež zrak in mogoče kakšne stare reči »poštimate«, kakšne stare reči, ki so bile zdaj nekoliko zapuščene. To bi bila naloga, pomembna naloga. Stvari, ki so zapuščene, ali pa deli mest, ki so opuščeni, ki postajajo degradirani, jih obnoviti, osvežiti. To so lahko tudi trije drevoredi v enem delu mesta. Ali pa nekaj napraviti s staro Postojno in tako naprej in tako naprej. Lepo bi bilo tudi, da bi turisti, ki se ustavijo v Jami, prišli tudi do mesta. Zato bi moralo mesto postati bolj atraktivno z vsemi različnimi programi. Atraktivno mesto. V prihodnje bi bilo torej potrebno delati na njegovi atraktivnosti, ne na njegovi pojavnosti. Atraktivnost je tista, ki bi Postojni pomagala. Kljub spremembi novega trga in hotela ima Postojna še vedno lastno identiteto. Je spremenjena identiteta, ampak pomembno je, da je njena identiteta ostala.

Miba Simčič

Aktivno poletje

Bolj kot se je občinskega sveta so nas poleti spremljala gradbena dela, katerih namen je bil dokončati urejanje središča mesta. Kljub temu so se občinski svetniki od izida zadnje številke glasila Postojna 1909 sestali na eni redni in dveh korespondenčnih sejah.

Na 21. redni seji, ki se je 21. julija 2009 odvijala v Jamskem dvorcu pri Postojnski jami, so občinski svetniki odločali o dveh občinskih prostorskih aktih. Najprej so potrdili spremembe in dopolnitve Občinskega podrobnega prostorskega načrta Center v Postojni, nato pa sprejeli nov Odlok o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu Postojnska jama, ki je bil pripravljen na podlagi pobude podjetja Turizem Kras d.d., ki je tudi večinski lastnik nepremičnin, ki jih prostorski načrt zadeva in koncesionar za upravljanje postojnskega jamskega sistema.

Občinski svet je na predlog javnega podjetja Kovod Postojna d.o.o. potrdil tudi spremembe njegovega ustanovitvenega akta in statuta. Spremembe se nanašajo predvsem na nedavno ustanovitev skupnega organa upravljanja javnega podjetja, pa tudi na uvajanje nekaterih dodatnih nalog, ki naj bi jih v bodoče izvajalo javno podjetje. Občinski svetniki so podali tudi pozitivno mnenje k soudeležbi javnega podjetja v projektu F.a.b.r.i.c.a. II. za obdobje 2007 - 2013.

Poleg odločanja o prometu z nepremičninami in postavljanja pobud in vprašanj so se občinski svetniki soočali tudi z odločanjem o novem ceniku ravnanja z odpadki v Občini Postojna. O tej temi podrobneje poročamo v nadaljevanju.

Zadolženost slovenskih občin

Ministrstvo za finance je pred časom objavilo podatke o zadolženosti slovenskih občin.

Po obsegu dolga (v absolutnem znesku in na prebivalca) izstopa Mestna občina Ljubljana. Njen dolg znaša 182.417.551,00 EUR oziroma 40 % dolga vseh 210 občin v Sloveniji, kar znaša 680 EUR na prebivalca. Dolg občine Pivka po teh podatkih znaša 3.288.835,00 EUR oziroma 550 EUR na prebivalca, dolg občine Postojna pa 4.598.438,00 EUR oziroma 275 EUR na prebivalca.

Občina Postojna se je nazadnje zadolžila v letu 2007 za gradnjo telovadnice pri OŠ Antona Globočnika, preostanek zadolžitve pa izhaja iz obdobja pred letom 2007, in sicer za gradnjo neprofitnih stanovanj, vlaganja na področju šolstva in športa ter komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč za gradnjo poslovnih con in stanovanj.

Relativno nizka zadolženost Občine Postojna in dejstvo, da se v letih 2008 in 2009 kljub številnim investicijam ni dodatno zadolževala, pa občini omogoča pričetek gradnje OŠ Prestranek v prihodnjem letu, za kar se bo (ob pomanjkanju državnih razpisov za sofinanciranje takih projektov) morala zadolžiti. Občina se v skladu z zakonom lahko zadolži še za približno 4 milijone EUR.

Ravnanje z odpadki po novem

Potem ko je občinska uprava Občine Postojna v prvi polovici letošnjega leta izvedla javni razpis za izbiro koncesionarja za izvajanje javne službe ravnanja z odpadki v občini Postojna, je občinskim svetnikom predložila v potrditev nov cenik za izvajanje te javne službe. Koncesionar je bil v skladu z določbami področnih predpisov izbran za obdobje 10 let, potrebno pa je poudariti, da bo po zaprtju odlagališča komunalnih odpadkov nad Staro vasjo dolžan skrbeti tudi za odlaganje komunalnih odpadkov drugje. Predlagani cenik pa vključuje tudi to storitev.

Župan Jernej Verbič je že večkrat poudaril, da se bo cena ravnanja z odpadki za občane precej povišala, ko odlaganje na sedanjem odlagališču ne bo več mogoče. Poleg odlaganja izven območja občine Postojna pa je nova cena višja tudi zaradi uvajanja nekaterih novih načinov ločevanja odpadkov, katerih cilj je, da se do leta 2012 dosežejo dosedanje ciljne zahteve državnega operativnega programa, katerih pa se brez povečanega obsega aktivnosti in dodatnega vložka ne da doseči.

Ker nova cena ravnanja z odpadki vsebuje tudi variabilni del, ki bo v največji meri odvisen od količine odloženih odpadkov posamezne frakcije, je eden od temeljnih namenov novega obračunavanja storitev tudi stimulacija občanov k bolj učinkovitemu ločevanju

odpadkov. Cena ravnanja z odpadki bo namreč v posameznem letu za občane nižja, če bodo količine ločeno zbranih frakcij večje, s tem pa bodo količine mešanih komunalnih odpadkov manjše. Občinska uprava in koncesionar, ki tudi po novem razpisu ostaja podjetje Publicus d.o.o., predvidevata, da bodo na ta način občani bolj motivirani za ločeno odlaganje posameznih frakcij odpadkov.

V ta namen bo koncesionar takoj po potrditvi cene, ki jo mora izvršiti še Vlada Republike Slovenije, pričel z distribucijo novih posod za ločeno zbiranje embalaže od vrat do vrat in pa kompostnikov ali posebnih posod za zbiranje bioloških odpadkov.

Natančnejše informacije glede novega sistema zbiranja odpadkov v občini Postojna najdete na straneh z obvestili, koncesionar Publicus d.o.o. pa bo v kratkem v vsa gospodinjstva v občini dostavil tudi posebno brošuro, ki bo vsebovala zelo natančna navodila za ravnanje z odpadki po novem in pa koledar, ki bo vseboval ključne datume za posamezne aktivnosti na tem področju.

Vsi skupaj lahko le upamo, da bodo v bodoče količine ločeno zbranih odpadkov v občini Postojna še nižje in bo na ta način cena ravnanja z odpadki za posamezno gospodinjstvo v končni fazi nižja. Poleg tega pa bomo z ločenim zbiranjem odpadkov izdatno pripomogli k varovanju našega okolja.

Boštjan Udovič

www.postojna.si

Mrliška vežica v Planini

V oktobru mesecu bo svojemu namenu predan poslovilni objekt na pokopališču v Planini. Objekt v obliki pravokotnika je zasnovan z eno vežico, prostorom za svojce, sanitarijami in prostorom za orodje, pred vežico pa je pokrit poslovilni plato, orientiran proti vzhodu. Novi poslovilni objekt s parkirnimi prostori se dokončuje ob vzhodni strani pokopališča. Vrednost celotne investicije znaša 210.000 EUR, pri čemer s svojim deležem sofinanciranja v višini 70.000 EUR sodeluje tudi občina Logatec.

Ureditev avtobusnih postajališč

V letu 2009 je občina Postojna pričela s prenovo avtobusnih postajališč, sprva na lokacijah Prestranek, Matenja vas, Rakitnik, Postojna, Ubeljsko, Hrenovice in Razdrto. Za nova postajališča so bile ponekod izvedene rušitve starih objektov in ureditev platojev za novo montažno konstrukcijo, v kateri se nahaja klopca, koš za smeti in tabla za obvestila. V prihodnjem letu se bo z urejanjem avtobusnih postajališč nadaljevalo na preostalih lokacijah v občini, dokončno bo urejen tudi režim in podoba mestnega in primestnega javnega prevoza.

Ureditev športnih igrišč po krajevni skupnosti

Ureditve novih športnih igrišč se veselijo tudi vaščani krajevne skupnosti Hrenovice. Na Dilcah je bilo zgrajeno novo igrišče za košarko in mali nogomet ter balinišče, v Studencu pa je novo asfaltno prevleko dobilo staro košarkarsko igrišče. Vrednost obeh investicij je znašala 46.000 EUR.

Urejanje parka za sodiščem

V sklopu pogodbe o urejanju postojnskega mestnega jedra (ki vključuje tudi že zaključeno prenovo Trga padlih borcev) se je v teh dneh pričelo tudi urejanje parka za stavbo sodišča. V tem sklopu bo izvedeno tlakovanje prehoda med podhodom in avtobusno postajo, izgradnja platoja pred gostinskim lokalom, ureditev zelenic s posaditvijo dreves ter obnova zidu s pogledom v smeri Hotela Kras.

Ministrstvo za pravosodje RS žal po letu dni še vedno ni izdalo soglasja za predvideno ureditev, zato so dela ustavljena.

Obnova komunalne opreme na Poti na Poljane

Na cesti Pot na Poljane v Postojni poteka celovita obnova in rekonstrukcija komunalne infrastrukture, v okviru katere bo zgrajen ločen sistem kanalizacije na delu Poti na Poljane v dolžini 180 m, kot tudi vsa cevna kanalizacija za drugo komunalno infrastrukturo. Vrednost del znaša 287.000 EUR, dela pa bodo predvidoma končana v sredini meseca novembra.

Sanacija plazovitega pobočja v Stranah

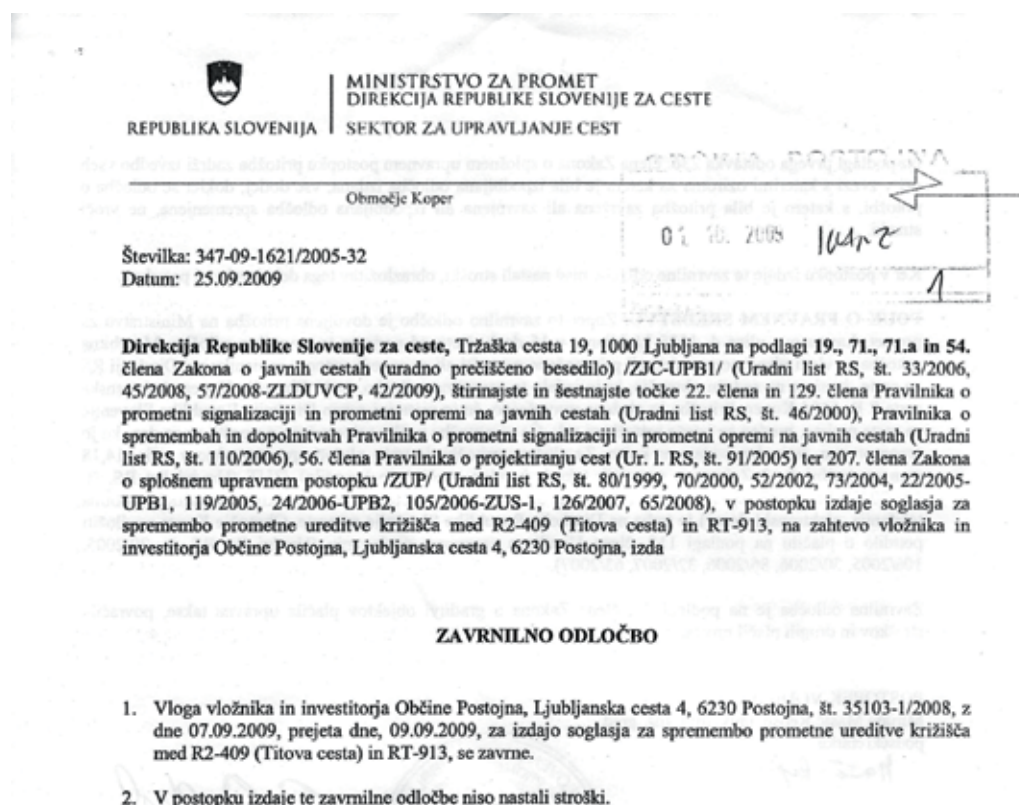
V vasi Strane poteka sanacija plazovitega pobočja na zahodnem delu vasi. Namen sanacije je zmanjšati možnost plazenja brežine z ureditvijo kontroliranega zajemanja in odvajanja tako površinskih voda kot globinskih voda. V okviru sanacije bo zgrajenih 230 m odprtih kanalov (betonski jarek in betonske kanalete), 100 m kanalizacije za odvajanje meteornih voda in 80 m globoke drenaže globine do 6 m. Vrednost sanacijskih del znaša 87.000 EUR, dela pa bodo dokončana do konca meseca oktobra.

Prometni režim

Država nima posluha za želje občanov

Občina Postojna si že vse od dokončanja novega priključka na Titovo cesto pri novem Hotelu Kras prizadeva, da bi bilo na tem mestu omogočeno tudi zavijanje levo (v smeri Ljubljane), vendar država za to žal nima posluha, kar izkazuje kopija zavrnilne odločbe z dne 25.09.2009, ki jo je izdala Direkcija za ceste Republike Slovenije.

Brezplačni avtobusni prevozi

Občinska uprava Občine Postoja občanom sporoča, da lahko v šolskem letu 2009/10 v okviru razpoložljivega prostora brezplačno uporabljajo šolske avtobuse na vseh relacijah v občini Postojna. Občinska uprava je namreč izvajalcem prevozov osnovnošolskih prevozov postavila pogoj, da morajo na šolske avtobuse brez doplačila sprejemati tudi vse ostale občane. Seveda to velja le v primeru, da je na voljo dovolj praznih mest na avtobusih, saj imajo šolarji v vsakem primeru prednost. V praksi pa je mesta na avtobusih na večini relacij vedno dovolj.

Tako lahko občani od začetka šolskega leta za osebne prevoze v Postojno in iz nje brezplačno uporabljajo šolske avtobuse. Za vozne rede šolskih avtobusov in vse ostale informacije se lahko obrnete na pristojno službo na Občini Postojna.

Na začetku leta je pri prevozi osnovnošolcev prišlo do nekaterih pripomb staršev, ki so bile upoštevane. Tudi v bodoče bo občinska uprava spremljala stanje in se odzivala na spremembe, za zaplete na začetku šolskega leta pa ni bila kriva, saj je je žal dobila napačne podatke s strani nekaterih šol.

Poslovni čas in uradne ure uprave Občine Postojna:

Sprejemno - informacijska pisarna Občine Postojna deluje v okviru poslovnega časa in nudi strankam možnost pridobivanja informacij o področjih dela občinske uprave.

Stranke imajo prost dostop v poslovne prostore v času uradnih ur, izven tega časa pa le z uradnim vabilom upravnega organa.

Poslovni čas:

ponedeljek, torek, četrtek: 8.00 - 15.00
sreda: 8.00 - 17.00
petek: 8.00 - 13.00

Uradne ure župana Občine Postojna:

Občani, ki se želijo osebno pogovoriti z županom, se lahko naročijo pri tajnici župana osebno vsak dan ali po telefonu: 05/728-0789.

Uradne ure za neposredno poslovanje občinske uprave (referenti):

ponedeljek: 8.00 - 12.00, 13.00 - 15.00
sreda: 8.00 - 12.00, 13.00 - 17.00
petek: 8.00 - 13.00

Ravnanje z odpadki v občini postojna po novem

Podjetje PUBLICUS, d.o.o., Ljubljana je junija 2009 z Občino Postojna podpisalo novo koncesijsko pogodbo za izvajanje gospodarske javne službe ravnanja z odpadki na območju občine Postojna za dobo 10 let, ki predvideva bistveno povečan obseg del na področju ločenega zbiranja odpadkov in uvaja nekatere **POMEMBNE NOVOSTI, KOT SO:**

- ločeno zbiranje biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov,
- ločeno zbiranje odpadne embalaže po sistemu »od vrat do vrat«,
- zbiranje in odvoz kosovnih odpadkov iz gospodinjstev na poziv uporabnikov na območju vasi občine Postojna,
- akcija zbiranja odpadne električne in elektronske opreme,
- akcija zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjstev bo po novem 2x letno.

Naštete novosti v načinu zbiranja odpadkov bodo pričele veljati v novembru 2009, ko se bo spremenila tudi **FREKVENCA ODVOZOV:**

- črno posodo za ostanek komunalnih odpadkov bodo praznili 1x na 14 dni,
- rjavo posodo za biološke odpadke bodo praznili v poletnem času tedensko, v zimskem pa 1x na 14 dni,
- rumene vreče z odpadno embalažo bodo odvažali vsake 3 tedne.

Za pomoč pri privajanju na novosti v načinu zbiranja odpadkov podjetje Publicus d.o.o. pripravlja priročnik o ravnanju z odpadki, ki ga bodo v prihodnjih tednih prejela vsa gospodinjstva v občini. Poleg priročnika za ravnanje z odpadki bodo gospodinjstva, ki so se odločila za samostojno kompostiranje, ob kompostniku prejela tudi navodilo za kompostiranje.

Za uvedbo vseh predvidenih novosti se bodo že v mesecu oktobru pričele izvajati nekatere aktivnosti, in sicer po naslednjem **TERMINSKEM PLANU:**

- **12. – 23. 10. 2009**
Razdeljevanje hišnih kompostnikov - na terenu
- **19. – 30. 10. 2009**
Razdeljevanje rjavih posod za biološke odpadke - na terenu
- **26. – 30. 10. 2009**
Razdeljevanje rumenih vreč skupaj s Priročnikom za ravnanje z odpadki in Koledarjem odvozov odpadkov - po pošti

Mestna blagajna v postojni

Občane ponovno opominjamo, da v poslovalnici Hranilnice Vipava na Cankarjevi 1b, v stavbi Kulturnega doma v Postojni že od julija letos deluje mestna blagajna. To je občinska uprava organizirala na pobudo podžupanje Margarete Srebotnjak Borsellino. V času delovanja se je izkazalo, da so mestno blagajno občani lepo sprejeli in so na tak način prihranili marsikateri še kako potreben evro.

Mestna blagajna še vedno obratuje od **PONEDELJKA DO PETKA** od 08.30 do 12. ure in od 13.00 do 16.30 ure.

NA »MESTNI BLAGAJNI« LAHKO OBČANI PLAČUJETE NASLEDNJE STORITVE:

- oskrba s pitno vodo in druge storitve na vodnem področju,
- pogrebne storitve,
- zbiranje, odvoz in odlaganje odpadkov,
- najemnine,
- storitve glasbene šole,
- storitve osnovnih šol in predšolske vzgoje,
- splošno izobraževanje,
- pridobitev izobrazbe in poklicno usposabljanje.

Tudi v Postojni obratuje mlekomat

V soboto, 3. oktobra 2009, je po vzoru nekaterih slovenskih občin tudi v Postojni začel delovati mlekomat. Ta je postavljen pod zunanje stopnišče Poslovno-trgovskega centra Primorka, na njem pa lahko uporabniki 24 ur dnevno kupijo sveže mleko s kmetije Jernulcevi iz Petelinj pri Pivki.

Erik Lovko in Tri stene

(1953-2009)

Tri stene je naslov, ki ga je Erik dal (danes to vemo) svoji zadnji razstavi, katere otvoritve se je udeležil. Kot da je vedel, da potrebuje praznino četrte stene, da se bo umaknil in ostal z nami v objemu plesalcev tanga, v zvokih glasbenikov, v barvitosti predmetov njegovih slik, v izčiščenosti moških aktov, v zvoku burje, ki se ulovi na robovih njegove(-ih) skulptur. Na povsem svoj način (kakršen je Erik pravzaprav bil) se je subtilno poslovil še enkrat konec avgusta v večerni sopari na Obali, ko se je med zvoke Mefove glasbe spustilo galebje pero med udeležence večera, ki je še enkrat zbral v svoje razpoloženje slovesa njegove umetniške prijateljce.

Močne barve, ki spodbujajo dinamiko njegovih del, gledalcu ne pustijo, da se ne bi odzval. Odzivi na njegova dela, polna življenja, barvitosti, neposrednosti ujete v (nad)realizem z vonjem Sredozemlja v ritmu tanga pa ... so bili prepogosto zelo zadržani. Ljubljana ga je, podobno kot še nekaj drugih ustvarjalcev z intenzivnostjo Mediterana, pustila ob strani. Postojni je ob njeni 100-letnici on v začetku leta v galeriji Epica poklonil razstavo in še dolgo nepozaben otvoritveni večer. Obe mesti mu dolgujeta pregledno retrospektivno razstavo, da (dokler) se njegova dela ne izgubijo na trgu marketinških zakonitosti.

Kajti podobno, kot se pleše argentinski tango s priprtimi očmi, kjer plesalka plesalcu brezpogojno zaupa vodenje, plesalec pa plesalki pusti vso svobodo gibanja v čvrstem zaprtem (ali pa odprtem) objemu, tudi Erikove slike zaživijo, ko jim je prepuščena celotna stena, ko ima njegova skulptura dovolj prostora za

globok vdih. Takrat z močnimi toni, svetlimi barvami in neprikrito zgodbo napolnijo prostor z vrvežem dinamičnega življenja, ki se ne sramuje svoje pojavnosti, optimizma in jasnega sporočila. Tak je bil Erik: tudi za prijatelje (pre)pogosto preveč drzen (z našimi očmi tudi v ne najbolj čvrsto podporo svojemu zdravju), a polnokrven v svoji brezkompromisno odprti dlani realnosti življenja, ki je tudi napolnila prostor in ljudi, ki smo se radi družili z njim.

Kdor si upa barviti intenzivnosti življenja reči dober dan, mu Erikova dela prirasejo k srcu, v njihovi bližini dobi potrditev in se z njimi rad družijo. Ker takih ljudi ni veliko, njegova dela niso pogost spremljevalec našega vsakdana. A še vedno si lahko razstavo Tri stene ogledate v galeriji Banke Koper v Kopru in se pustite zapeljati izredni umetniški intenzivnosti zadnjega leta Erikovega ustvarjanja, sprehodite se med plesalci tanga, glasbeniki in motivi sienskih mestnih četrti. Zagotovo boste začutili Erikovo umirjeno svežino, svetlobo in pridih Mediterana, razumeli njegovo brezkompromisno predanost življenju in v sebi (vsaj za trenutek) začutili smisel vrveža kaotičnega vsakdana v zavetju brezčasnosti.

Cvetka Kernel

Velika platna, na katerih se prek močnih barv prepletajo človeške figure, so nas zagotovo neštetokrat prepričala, da smo se za hip ustavili in občudovali kreacijo umetniške roke. Priznani kipar, slikar, ilustrator in karikaturist Erik Lovko je v obdobju ustvarjanja izoblikoval prepoznaven stil, zaradi česar ni bilo nikoli pretežko ugotoviti avtorstva njegovih del. Lovko nam bo tako ostal v spominu kot umetnik, prijatelj, kolega in profesor. Spomine nanj pa smo poiskali znotraj področja šolstva.

Saša Bergoč

Vsak človek je svet zase, enkrat in nepovnljiv. To je še posebej veljalo za Erika, s srcem in dušo umetnika, ki ga je poklicna pot pripeljala tudi v učiteljske vrste, kjer sva postala kolega. V kratkih minutah odmorov, predvsem pa v ne zelo pogostih, a takrat dolgih pogovorih, sem ga spoznala kot občutljivega človeka, ki v vsakem stavku postavlja njemu lastno interpretacijo sveta, ljudi in predvsem umetnosti. Z ognjem in strastjo je zagovarjal svoje poglede, največkrat zelo drugačne od splošno uveljavljenega videnja. Bil je pronicljiv, njegovo presojanje

razmer v šolstvu, družbi, politiki, umetnosti je bilo začinjeno z njemu lastno kritično ostrino, ki pa jo je omilil njegov izzivalen humor, njegovo besedno preigravanje, ki je včasih ostalo uganka, tako kot on sam.

Ksenija Žnidaršič

S svojevrstnim pristopom in upočasnjenim korakom je profesor Lovko vsakodnevno pristopal k uram umetnostne zgodovine, kjer nam je želel predstaviti umetnike in njihova dela, ki so vplivala na našo družbo in njen razvoj. Kljub nezanimanju oziroma pomanjkanju čuta za umetnost nekaterih učencev ni nikoli vzkipek, ampak se je le prijazno nasmihal in upal, da bo vzgojil kakšnega nadebudnega umetnika ali pa umetnostnega zgodovinarja. Njegova mirnost in umetniška žilica sta marsikaterega prebivalca tako Postojne kot širše okolice presenetila in v očeh se jim je zaiskrilo odobravanje in občudovanje.

Karolina Simčič

Tomaž Tušar

Avgusta 2009 pa nas je zapustil tudi Tomaž Tušar, ki je bil v letih 1986 do 1990 predsednik Skupščine občine Postojna. S svojim delom je v letih vodenja skupščine pustil pomemben pečat pri nadaljnjem razvoju občine s posebnim poudarkom na razvoju podeželja.

Za svoje delo je prejel mnoga odlikovanja in priznanja, med njimi pa izstopa častni znak Svobode Republike Slovenije za izjemne zasluge pri obrambi svobode in uveljavljanju suverenosti Republike Slovenije.

Svečana otvoritev prenovljene knjižnice in Trga padlih borcev

V četrtek, 24. septembra 2009, ob 17. uri popoldan se je v Postojni odvijala slavnostna otvoritev prenovljene Knjižnice Bena Zupančiča in bližnjega Trga padlih borcev. Po simboličnem rezanju traku so se številni obiskovalci podali na ogled novih knjižničnih prostorov, svoj obisk pa zaključili v čitalnici knjižnice, kjer jim je na literarnem večeru o svojih bogatih življenjskih izkušnjah spregovoril znani tržaški pisatelj Boris Pahor.

Knjižnica Bena Zupančiča, ki svojim obiskovalcem nudi kar 90.000 enot knjižničnega gradiva je po desetletju prizadevanj v prenovljeni stavbi dobila večje in sodobnejše knjižnične prostore, ki po novem obsegajo kar 1500 kvadratnih metrov, trikrat več kot pred obnovo.

Slavnostna otvoritev prenovljene Knjižnice Bena Zupančiča in Trga padlih borcev se je v petek, 24. septembra 2009, ob 17. uri pričela s pozdravom direktorice knjižnice, ge. Tatjane Gornik-Baraga, ki je v svojem govoru najprej predstavila številne pridobitve v sklopu prenovljene knjižnice.

Kot je povedala ga. Gornik-Baraga, bo prenovljeno poslopje odslej skoraj v celoti namenjeno knjižnični dejavnosti. V pritličju knjižnice se sedaj nahaja oddelek za odrasle, v prvem nadstropju mladinski in otroški oddelek, uporabnikom knjižnice pa je na voljo tudi študijska čitalnica, računalniška soba in domoznanska zbirka.

Direktorica ga. Gornik-Baraga se je vsem, ki so sodelovali pri obsežnem projektu-občinskemu vodstvu, projektantom, izvajalcem ter svojim sodelavcem - zahvalila trud in neštete ure, ki so jih ti vložili v prenavo. Obiskovalce je nagovoril tudi slavnostni govornik, župan občine Postojna g. Jernej Verbič.

Župan je ob slavnostnem dogodku izrazil zadovoljstvo, da Postojna z novo knjižnico in prenovljenih Trgom padlih borcev dobiva novo kulturno stičišče, ki bo sedanjim in prihodnjim rodovom omogočalo druženje, izobraževanje, kulturno udejstvovanje in krepitev identitete. Kot je še poudaril župan, je občina za obnovo knjižnice in trga uspela pridobiti pomemben delež dodatnih finančnih sredstev tako z Ministrstva za kulturo kot iz Evropskih skladov.

Prireditev je s svojimi glasbenimi vložki popestril kvartet klarinetov Glasbene šole Postojna pod vodstvom mentorja Matjaža Kobala.

“Naj bo prenovljen trg prisrčna dobrodošlica vsem, ki prihajajo v ta del mesta, tako tujcem, kot domačinom.”

Po slavnostni otvoritvi z rezanjem traku se je množica obiskovalcev podala na ogled novih prostorov knjižnice, nato pa so se preselili v drugo nadstropje v čitalnico knjižnice, kjer je zbranim na literarnemu večeru o svojih bogatih življenjskih izkušnjah in razmišljanjih spregovoril znani tržaški pisatelj, prof. Boris Pahor. Profesor Pahor je med drugim izrazil zaskrbljenost nad tem, da mladi danes premalo poznajo slovensko zgodovino ter da bi morali Slovenci prav iz svoje zgodovine črpati svoj nacionalni ponos in spoštovanje do lastne države.

Miba Simčič

Letos v ospredju varnost starejših oseb

Oktober je že tradicionalno mesec požarne varnosti. Osrednja tema letošnje požarne varnosti je varnost starejših oseb, ki jih je tudi v našem okolju vedno več. O aktivnostih v tem mesecu, sodelovanju občine in gasilske zveze na področju zagotavljanja varnosti ter načrtovani gradnji novega gasilskega doma v Postojni so na novinarski konferenci v četrtek, 1. oktobra 2009, govorili župan občine Postojna Jernej Verbič, vodja Gasilske zveze Postojna Štefan Majcen in operativni vodja gasilcev Darko Muhič.

Kot je povedal župan Jernej Verbič, se občina Postojna v zadnjih letih intenzivneje posveča problemu požarne varnosti v objektih, kjer se zbira ali živi večje število ljudi, predvsem v domovih za starejše, v vrtcih, šolah in trgovskih centrih. S tem namenom so bili v občini v zadnjih letih zgrajeni ali obnovljeni številni objekti, ki upoštevajo veljavne predpise in zakonodajo s področja požarne varnosti. Vsi ti objekti imajo ustrezno urejene dostope, zasilne izhode, poti za evakuacijo in druge gradbeno-tehnične ukrepe za zaščito in reševanje pred požarom. Kot je povedal župan, se v domovih za ostarele že celo leto vrstijo dogovori o izboljšanju požarne varnosti, pred kratkim pa je bila izvedena tudi vaja evakuacije v zavodu za pomoč materam in ostarelim Talita Kum.

Občina Postojna je za izboljšanje varnosti občanov poskrbela tudi s številnimi drugimi investicijami, predvsem z obnovo gasilskih domov in sofinanciranjem nabave gasilskih vozil - nazadnje gasilskega vozila PGD Slavina - in druge gasilske opreme. V Planini bo tako letos zaključena adaptacija gasilskega doma in strehe, v Slavini so bili urejeni prostori in okolica gasilskega doma, v lanskem letu je bila zaključena ureditev prostorov za gasilce in kulturnega doma v Velikem Ubelj-

skem, trenutno potekajo priprave in izdelava načrtov za novogradnjo gasilsko-reševalnega centra s heliodromom v Postojni, v načrtu pa je tudi preureditev prostorov gasilskega doma v Hruševju. V letošnjem poletju je občina Postojna skupaj DARS-om in Gorsko reševalno službo uredila pristajališče za izven letališko pristajanje helikopterjev pri Razdrtem za lažje posredovanje v primeru prometnih nesreč ter hitrejšo pomoč starejšim in drugim prizadetim osebam na tem področju. Na vojaškem vadišču Poček sta bila urejena bazen za požarno vodo in nova protipožarna preseka med Trešno ravno in Zeleno dolino, v občini pa so bili nameščeni tudi novi sistemi in naprave za alarmiranje prebivalstva.

Kot je na konferenci povedal vodja Gasilske zveze Postojna Štefan Majcen, bodo v mesecu oktobru potekale številne aktivnosti z namenom ozaveščanja prebivalstva o požarni varnosti v domačem okolju, s poudarkom na objektih, kjer se zadržuje večje število ljudi. Po posameznih društvih bodo organizirali dneve odprtih vrat, delili bodo zloženke z navodili, izvajali bodo različne preventivne dejavnosti, kot so preizkusi hidrantov, ogledi objektov ipd., organizirali pa bodo tudi ekskurzije za mladino.

Terminski program aktivnosti v oktobru, mesecu požarne varnosti:

1. 10. / Postojna:
predstavitve novih vozil in opreme na Novem trgu pri PTC Primorka

8. 10. / Postojna:
predstavitve dejavnosti za učence gozdarske šole Postojna

10. 10. / Postojna in okolica:
gasilski reli s tekmovanjem v gasilskih disciplinah

13. 10. / Rakek:
skupna vaja reševanja gasilskih enot GZ Postojna in GZ Cerknica

16. 10. / Studeno:
dan odprtih vrat in predstavitve dejavnosti za šoli v Studenem in Bukovju

17. 10. / Postojna, športni park:
regijsko gasilsko športno tekmovanje

Poleg načrtovanih aktivnosti bodo v oktobru izvedene tudi vaje gašenja in reševanja v Postojni in Pivki.

Miba Simčič

»Dan brez avtomobila« v Evropskem tednu mobilnosti

Z uspešno izvedbo akcije »Dan brez avtomobila« so člani Sveta preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Postojna sklenili letošnji Evropske teden mobilnosti, ki je potekal od 16. do 22. septembra 2009.

»Dan brez avtomobila« se je letos odvijal na zaprtem parkirišču pri PTC Primorka, kjer so se med 8. in 13. uro dogajale številne aktivnosti od risanja prometnih vsebin na asfaltno podlago, vožnje s skiroji, spretnostne vožnja kolesarjev, igranja nogometa, igranja hokeja in hoje s hoduljami. Dogajanje so dodatno popestrili predstavniki Policijske postaje Postojna in Gasilskega društva Postojna, ki so otrokom razkazali svojo sodobno opremo.

Županov obisk v postojnskem podjetju Unika TTI

V petek, 2. oktobra 2009, je vodstvo postojnskega podjetja Unika TTI, ki proizvaja in trži otroške igrače, organiziralo novinarsko konferenco, na kateri je predstavilo svoje poslovne aktivnosti, uspehe in novosti na področju prodaje igrač. Na povabilo vodstva je podjetje obiskal tudi župan občine Postojna g. Jernej Verbič, ki se je vodstvu podjetja UNIKA TTI še posebej zahvalil za njihov prispevek na dobrodelnem področju, saj podjetje s svojimi donacijami pogosto pomaga prizadetim, obdaruje otroke in je od vsega začetka tudi podpornik Notranjskega društva za cerebralno paralizo.

Evropski poslanci obiskali postojnske dijake

Na Šolskem centru v Postojni je od 29. septembra do 2. oktobra 2009 potekal projektni teden z naslovom »Mlade ideje za Evropo«, v katerem so mladi razmišljali o inovativnih virih energije ter se učili politične participacije in aktivnega udeleževanja v družbi. Projekt, ki ga je Šolski center Postojna izvedel v sodelovanju z Europaschule Marie & Pierre Curie iz nemškega Gubna, se je v petek, 2. 10. 2009, zaključil s sklepno prireditvijo, na kateri so mladi uprizorili parlament in soočili svoje ideje o tem, kako spremeniti svet. Zaključne prireditve so se udeležili tudi slovenski poslanci v evropskem parlamentu - dr. Romana Jordan Cizelj, Milan Zver, Jelko Kacin in Lojze Peterle - ki so mladim namenili nekaj svojih izkušenj in razmišljanj o tem, kako lahko mladi prispevajo svoj delež k boljši evropski prihodnosti.

Postojnski vrtec otroke pričakal z novimi prostori

Prvega septembra v zgodnjih jutranjih urah je bilo pred postojnskim vrtcem še posebej živahno. Starši in njihovi malčki so se v družbi najvišjih predstavnikov občine zbrali, da bi slovesno odprli nove prostore vrtca, namenjene prav najmlajšim obiskovalcem.

Občina Postojna je tri nove igralnice pričela graditi spomladi letos, da bi zagotovila prostor za naraščajoče število otrok s stalnim prebivališčem v občini, ki potrebujejo dnevno varstvo. Takšnih je bilo še tremi leti 336, letos pa so jih našteali že 542. Poleg izgradnje dodatnih treh igralnic je občina med poletnimi počitnicami zamenjala tudi neustrezno salonitno kritino na stavbi vrtca, namestila novo plinsko postajo ter uredila parkirišča in nov dovoz za varnejši prihod otrok v vrtec.

Miba Simčič

**Pred Postojnsko jamo
24. in 25. oktobra**

**Ujemite zadnji vlak
za ogled DINOZAVRA
v Postojnski jami**

in izkoristite izjemne družinske popuste
v času šolskih počitnic!

Več na: www.kd-zivljenje.si

KD Življenje
zavarovalnica, d.d.

TURIZEM KRAS
DESTINAZIJSKI MANAGEMENT

13. poletni festival Zmaj 'ma mlade

Tudi letošnji 13. poletni festival Zmaj 'ma mlade je kljub začetnim težavam in negotovostim obiskovalcem ponudil pester program kulturnih, zabavnih in športnih prireditev, ki so se v treh tednih od 11. do 31. septembra 2009 odvijale na različnih prizoriščih po Postojni.

Letošnji poletni festival je s koncertom na trgu pred PTC Primorka otvorila francoska glasbena zasedba La Scaña del Domingo, obiskovalci pa so bili na otvoritvi deležni tudi tradicionalne zmajeve torte. Glasbeni program letošnjega festivala je bil nasploh bogat, saj je na zmajevem odru nastopilo več kot petnajst glasbenih skupin, predvsem etno in rokovskih zvrsti, med drugimi radoživi Čompe, folk punk polk rokerji Orleki, priljubljena punkroll skupina Zabljena Generacija in kot vrhunec festivala King Ferus Mustafov, kralj makedonskega romskega klarineta in saksofona z orkestrom Džambo Aguševi.

Poleg glasbenih so bile pravi hit letošnjega festivala tudi gledališke predstave. Monokomedijo »Čefurji raus« si je v atriju SAZU želelo ogledati tolikšno število obiskovalcev, da so morali mnogi ostati zunaj prizorišča. Zelo lep obisk je doživela tudi razstava Društva likovnih umetnikov Postojna, ki si je ob 100-letnici mesta Postojna za svoj motiv izbrala njen najstarejši del - Majlont. Svoja likovna dela so razstavili kar na kraju samem, torej na ulicah Majlonta, ogled razstave pa je nato potekal v obliki sprehoda.

Na svoj račun so prišli tudi najmlajši zmajevi obiskovalci, ki so lahko ustvarjali na številnih delavnicah, med drugim na prav posebni gozdni delavnici v mestnem parku, uživali pa so lahko tudi na treh lutkovnih predstavah.

Manjkale niso niti športne prireditve, saj so se tekmovalci lahko pomerili v štirih različnih športnih disciplinah, od nogometa, teka, odbojke na mivki do kolesarjenja.

Letošnji 13. poletni festival Zmaj 'ma mlade je tako kljub finančnim omejitvam izpolnil pričakovanja, obiskovalci pa si ga bodo poleg pestrega in zanimivega programa (za razliko od preteklih let) lahko zapomnili tudi po pravem poletnem vremenu.

Miba Simčič

48. Linhartovo srečanje v Postojni

Od 24. do 26. septembra je Postojna gostila 48. Linhartovo srečanje, festival gledaliških skupin Slovenije. Obiskovalci festivala so lahko uživali v osmih odličnih predstavah z različnih koncev Slovenije in zamejstva, najboljšo gledališko predstavo in posameznike pa je žirija tudi tokrat nagradila s kipecem matička.

Strokovna žirija v sestavi Dare Valič, Marko Bratuš in Marko Gvero (Srbija) je imela težko delo pri ocenjevanju najboljše izbrane društvene produkcije letošnjega leta. Sobota je bila izredno intenziven in zanimiv gledališki dan - v Kulturnem domu Postojna so bile na ogled še **PREVZETNOST IN PRISTRANOST** Šentjakobskega gledališča Ljubljana, **CAMPIELLO** Dramske skupine SKD "Tabor" iz Opčin in **HIŠA MARIJE POMOČNICE KUD** Studio gledališča iz Maribora.

2x pobarvano v objektivu Jasmine Čelan

Postojnčanko Jasmino Čelan že vrsto let poznamo predvsem po njeni slikarski ustvarjalnosti, manj pa po njenih fotografskih prizadevanjih. Ljubezen do fotografije je gojila že v srednješolskih letih in čeprav je njen fotografski arhiv zelo bogat, se s fotografijo doslej samostojno še ni predstavila.

Poletni kulturni utrip na novem mestnem trgu v Postojni

Občina Postojna je v poletnem času organizirala sklop prireditev z naslovom "Poletni kulturni utrip na novem mestnem trgu v Postojni". V šestih tednih prireditev (od 29. julija do 3. septembra 2009) se je na »Večerih zborovskega petja« obiskovalcem predstavilo enajst vokalnih skupin iz postojnske, pivške, ilirskobistriške in vipavske občine ter dve folklorni skupini iz Postojne. Na filmskih predstavah na prostem, poimenovanih z romantičnim pridihom »Kino pod zvezdami«, pa so si obiskovalci lahko ogledali pet filmov.

Miba Simčič

V razstavi z naslovom »2x pobarvano« Jasmina razstavlja svoje novejšje fotografije, ki jih je računalniško obdelala oziroma barvno preobrazila in s tem poudarila likovne in vsebinske učinke. Na ta način je želela združiti izkušnjo slikarstva in fotografije. Tematska in hkrati motivna vsebina daje vedeti, da je avtorica občutljiva opazovalka, trdno ukoreninjena v svoje domače okolje: Na fotografijah prepoznavamo predvsem utrinke Postojne in njene okolice, ki s svojo sporočilnostjo nizajo zgodbe in nas povedejo k globljemu razmisleku. Razstavo, ki se hkrati pridružuje praznovanju 100-letnice podelitve mestnih pravic Postojni, je na pot z veseljem pospremil tudi župan Občine Postojna Jernej Verbič.

Subkulturene prakse mladih v Prestranku

»Mladinske scene nudijo nove pristope znotraj širokega polja oblikovanja življenjskih stilov in načinov umeščanja posameznika v družbeno okolje. S tem prispevajo k večji ustvarjalnosti in kritični produktivnosti, a ne zagotavljajo nobenega oprijemljivega izhoda iz mladostnega moratorija.«

Mirjana Ule, psihologinja

Kulturni dom Ivana Vadrnala v Prestranku ima že nekaj časa nove mlade uporabnike, ki so aktivirali nekdanjo večnamensko dvorano. Poleg tam delujoče pisarne krajevne skupnosti Prestranek, knjižnice in Lovske družine Prestranek so svoje mesto našli tudi mladi ljubitelji glasbe in rolikanja. Prvotna skupina mladih entuziastov, ki so se lotili pregraditve odra v dvorani, je štela zgolj štiri fante: Grego Bergoča, Rajka Bizjaka, Jerneja Pahorja in Dejana Frasa. V začetni fazi so se posvetili predvsem vadbenemu prostoru za potencialne glasbene skupine oziroma vse tiste, ki bi si želeli neobremenjeno brenkati v družbi prijateljev. »Potrebovali smo prostor za druženje in igranje inštrumentov, torej prostor za vaje. S predsednico Kulturnega društva Ivana Vadrnala Ireno Gabrenja smo se dogovorili za možnost uporabe dvorane, saj je dvorana prej samevala, z našim prihodom pa so se pojavile nove možnosti njene uporabe. Tako smo se lotili dela,« razlaga Bergoč. Kot pri vsakem samoiniciativno vodenem projektu se je tudi v dvorani na Prestranku začelo zbirati vedno več mladih ljudi, ki so bili pripravljeni pristopiti in pomagati pri urejanju novega prostora. Sprejeli so vsakega, ki je bil pripravljen vložiti nekaj svoje energije in prostega časa.

Dvorana je bila pred njihovim prihodom zapuščena. Kot pravi Bergoč, je bil obnovljen zgolj strop dvorane z lučmi in sanitarije, medtem ko je bil preostali del dvorane dokaj v razsulu. »V dvorani je bilo veliko šare, ki smo jo morali znositi ven. Šele ko smo prostor dobro očistili, smo se lahko lotili urejanja.« V prostor je bilo poleg dela vloženih tudi že kar precej sredstev, brez katerih bi ga bilo težko urediti do takšne mere. Sredstva fantje zbirajo sami v obliki prostovoljnih prispevkov in donacij, ki jih porabijo tudi za plačevanje sprotih stroškov za elektriko in vodo.

Poleg glasbenih navdušencev se je v dvorani zbrala tudi skupina mladih, ki so v dokaj velikem prostoru videli dodatne možnosti uporabe. Rolkarja Armend Andžaj in Dejan Pojbič sta izdelala prvo rolkarsko rampo v Prestranku. Kasneje so se jima pridružili še drugi prestranski rolkarji in rolarji: Denis Fras, Jan Istenič, Damjan Cvetanoski, Jan Jakin Černe, Ožbej Račević ter Samir Mehić kot glavni konstruktor. Tudi rolkarji in rolarji so svoj projekt financirali sami. Prvotno postavitev rolkarske rampe, ki je v širino merila zgolj tri metre, je omenjena skupina fantov začela širiti v osrednji del dvorane. Rampa v dveh nivojih, ki je trenutno v zaključni fazi izdelave, bo tako ob svojem dokončanju veliko širša in bo zasedala dobršen del dvorane.

V dvorani je vedno dobrodošla lokalna mladina, ki se želi ukvarjati z glasbo in alternativnimi športnimi aktivnostmi. Kot pove Bergoč: »Kdorkoli ima željo po igranju inštrumenta, pride in igra.« Ravno tako prihajajo rolkarji in rolarji, ki pilijo svoje trike in se učijo novih. Glavni namen dvorane pa je seveda druženje mladih v prostoru, kjer se lahko počutijo sproščene. Uporabniki prestranske dvorane se želijo povezati v formalno društvo, saj bi na takšen način lahko prišli do dodatnih sredstev, ki jih prostor še kako potrebuje. Tudi organiziranje prireditev, ki bi dodatno osmislile uporabo prostora in ga predstavile javnosti, bi lahko v prihodnje postalo pomemben del alternativnega kulturnega in športnega dogajanja v Prestranku. ❁

Atletski klub Postojna

Atletski klub Postojna je bil ustanovljen leta 1978 in v dobrih treh desetletjih delovanja se je v klubu preizkusilo več sto mladih atletinj in atletov, atletskih sodnic in sodnikov ter drugih, ki so barve kluba in Postojne zastopali na največjih mednarodnih, državnih in regijskih tekmovanjih. Poleg tega je svoj prispevek k delu kluba dalo še veliko drugih ljubiteljev atletike in sponzorjev, ki so zaslužni, da se je atletika razvila v enega najbolj prepoznavnih športov v občini ter da Postojna velja za središče atletike v regiji.

Med najbolj znanimi atleti, ki so svojo atletsko pot pod vodstvom trenerja Borisa Mikuža začeli v Atletskem klubu Postojna in se v preteklosti s svojimi rezultati najbolj izkazali na mednarodnih tekmovanjih, lahko omenimo Boruta Bilača, Dejana Miloševića, Primoža Moljka in Matjaža Borovino. Trenutno sta v vrhu slovenske atletike Nina Kovačič in Erik Vončina, ki sta se z odličnimi rezultati izkazala v letošnji sezoni doma in v tujini.

Tudi v letu 2009 so postojnski atleti nadaljevali tradicijo odličnih atletskih dosežkov. Še posebej velja izpostaviti že omenjena Nina Kovačič in Erika Vončino, ki sta redna člana slovenske atletske reprezentance in sta letos med drugim nastopila na prvem evropskem ekipnem prvenstvu, ki je junija potekalo na Norveškem. Poleg tega sta dosegla še vrsto odličnih rezultatov na največjih domačih tekmovanjih, v Mednarodni atletski ligi in nastopih v tujini.

Nina Kovačič trenutno sodi med najboljše slovenske šprinterke in je v letošnji sezoni postala dvoranska državna prvakinja v teku

na 60 metrov. V zadnjih letih se je udeležila tudi največjih mednarodnih tekem, in sicer univerzijade v Bangkoku, evropskega dvoranskega prvenstva v Birminghamu leta 2007 in svetovnega dvoranskega prvenstva v Valenci leta 2008.

Erik Vončina, ki trenira pod vodstvom nekdanjega postojnskega atleta Francija Vadnova, velja za enega najobetavnejših slovenskih atletov. Erik nastopa v tekih na 100, 200 in 400 metrov, kjer sodi v slovenski vrh tako v mladinski kot tudi že v članski konkurenci. Erik Vončina je bil letos najuspešnejši udeleženec državnega mladinskega prvenstva z dvema zlatima in srebrno medaljo, postal pa je tudi državni članski prvak v teku na 400 metrov. Vrhunec sezone je dosegel z nastopom na mladinskem evropskem prvenstvu v Novem Sadu, kjer je osvojil 9. mesto v teku na 400 metrov in štafeti 4x100 metrov ter 15. mesto v teku na 200 metrov. V teku na 400 metrov je s časom 46,96 sekunde postavil tudi državni mladinski rekord.

Poleg Nina Kovačič in Erika Vončine je iz Atletskega kluba Postojna kategorizirana športnica tudi Ana Vadnov, ki velja za zelo obetavno šprinterko. Na mladinskem državnem prvenstvu je letos osvojila 7. mesto v teku na 100 metrov in 12. mesto v teku na 200 metrov. V klubu trenira še veliko število mladih atletov, ki nastopajo na šolskih in regionalnih tekmovanjih. Prav med njimi lahko iščemo atlete, ki bodo v prihodnjih letih nadaljevali z uspešnimi nastopi na največjih tekmovanjih doma in v tujini.

Atletski klub Postojna je v letu 2009 organiziral več tekmovanj, in sicer 13. marca finale

notranjsko-kraške lige v atletiki v dvorani, 10. junija miting v omenjeni ligi na prostem in za občinski praznik Tek po ulicah Postojne. Poleg tega je klub sodeloval tudi pri organizaciji nekaterih drugih šolskih tekmovanj, ki so potekala v Postojni in njeni okolici. Danes Atletski klub Postojna šteje približno 150 članov, od tega je približno 100 atletov. Najvišji organ kluba je občni zbor, ki zaseda enkrat letno, redno delovanje kluba pa vodi upravni odbor, ki mu od aprila letos predseduje Andrej Žitko.

Glavni cilji kluba so uveljavitev Postojne kot atletskega središča v regiji in enega vodilnih atletskih centrov v Sloveniji, skrb za množičnost in popularizacijo atletike med občani, skrb za kakovostni razvoj vrhunskih atletov in atletinj ter prizadevanje za napredek v kakovostnem pogledu pri vseh članih kluba. Cilj kluba je tudi, da v sodelovanju s šolami predstavi in približa atletiko vsem mladim, ki se lahko vključijo v posamezne vadbene skupine, ki bodo organizirane po posameznih šolah. Otroci se bodo lahko udeležili tudi nekajdnevnih atletskih taborov, ki bodo organizirani v letu 2010.

Člani kluba bodo tudi v prihodnjem letu nastopali na državnih prvenstvih in, upajmo, osvojili čim več kolajn. Najboljša postojnska atleta Nina Kovačič in Erik Vončina pa bosta poskušala izpolniti norme za nastop na svetovnem dvoranskem prvenstvu v atletiki, ki bo potekalo marca 2010 v Dohi in za evropsko prvenstvo v atletiki, ki bo konec julija 2010 potekalo v Barceloni. Klub poleg atletske vadbe za najmlajše starostne kategorije in vrhunske atlete organizira tudi atletske vadbe za rekreativce in veterane. Tej vadbi se lahko pridružijo vsi, ki želijo pod vodstvom trenerja izboljšati svojo telesno pripravljenost.

Vsi, ki imate še kakršno koli vprašanje v zvezi z Atletskim klubom Postojna ali bi se želeli priključiti atletski vadbi, vključiti v delo kluba kot rekreativci, sodniki ali na drugem področju, lahko pišete na elektronski naslov kluba atletskiklubpostojna@gmail.com.

AK Postojna

Priključitev Primorske k matični domovini

Na predvečer 15. septembra smo praznovali obletnico priključitve Primorske k matični domovini. Na ta dan leta 1947 je namreč v veljavo stopila pariška mirovna pogodba, ki je takratni Jugoslaviji prinesla velik del Primorske: Istro - južno od Mirne, Reko, Zadar in jadranske otoke.

Že globoko v prvi svetovni vojni leta 1915 je bil v Londonu podpisan tajni sporazum med silami Antante (Velika Britanija, Francija in Rusija) in kraljevino Italijo. Jedro sporazuma so bila pogajanja z Italijo o pristopu v tabor antantnih sil v zameno za določena ozemlja. Sporazum je določal, da mora Italija v roku meseca dni zapustiti tabor centralnih sil (Nemčija, Avstroogrska) in obema državam napovedati vojno. V zameno ji je bil med drugim obljubljen Trst, ozemlje današnje zahodne Slovenije, Istra (brez Reke) ter večji del Dalmacije z otoki. V skladu s sporazumom je Italija odprla novo fronto, ki je potekala na zahodu današnje Slovenije in po dolini Soče tudi nosi ime.

Kljub težkemu porazu italijanske vojske na soški fronti pa je konec vojne za Slovence prinesel še večji udarec, saj so bila udejanjena določila londonskega sporazuma in zahodna Slovenija je skupaj z Istro in velikim delom Dalmacije pripadla kraljevini Italiji. Primorska je sicer uradno postala del italijanskega ozemlja postala s podpisom Rapalske pogodbe leta 1920. V letih med obema vojnama je bila Primorska, predvsem po nastopu fašizma, podvržena hudim pritiskom poitalijančevanja in raznarodovanja, a z nezlomljivo voljo po ohranjanju tako narodnostne pripadnosti kot jezika. Takšna je tudi dočakala pričetek druge velike morije 20. stoletja - druge svetovne vojne.

Po kapitulaciji Italije septembra leta 1943 je vojaško oblast na Primorskem prevzela Nemčija, čeprav je ozemlje Primorske in Istre ostalo formalno del italijanskega ozemlja. Ob koncu vojne so Istro in vzhodne dele italijanskega ozemlja, naseljenega s Slovenci, zasedle jugoslovanske sile, zahodni del pa zahodni zavezniki. To je bil temelj razdelitve Primorske na cono A, ki jo je upravljala zavezniška vojaška uprava, in cono B pod upravo vojaške uprave jugoslovanske vojske.

Francoski kompromisni predlog je dokončno začrtal mejo. Italija je dobila Benečijo, Rezijo, Gorico in Kanalsko dolino, Jugoslavija pa ostalo Primorsko, Istro in italijanske dele Dalmacije. Trst s širšo okolico je postal nevtralna država - svobodno tržaško ozemlje. Pariška mirovna pogodba, ki je obsegala dogovor o meji, je pričela veljati 15. septembra leta 1947. Jeseni leta 2005 je državni zbor 15. september določil za praznik Dneva vrnitve Primorske k matični domovini.

Čeprav je na drugi strani meje ostalo veliko Slovencev, pa je potrebno istočasno povedati tudi, da je na vseh ozemljih, ki jih je s pariško mirovno pogodbo dobila Jugoslavija, ostalo tudi 150 do 200 tisoč Italijanov. Širša okolica Postojne, ki je bila ob meji nekdanjih kraljevin, je še danes prepredena s številnimi ostanki tega obdobja, prav tako kot še vedno ostaja živ spomin, ki temu prazniku daje prav posebno mesto in pomen.

Sergeja Kariž

NA LOKVI - DVOJČKI - STANOVANJA - PRIMERNO UGODNE CENE

Podjetje MTI d.o.o. je v neposredni bližini centra Postojne, ob Ljubljanski cesti zgradilo tri stanovanjske dvojčke in 14 stanovanj. Vsaka polovica stanovanjskega dvojčka ima 200,46 m² uporabne površine in urejeno dvorišče v velikosti od 303 m² do 390 m². Na razpolago so v IV in V gradbeni fazi, investitor pa jih lahko po želji kupcev tudi dokonča. Za dokončanje je investitor pripravil dve možni izvedbi. Kupec lahko doda še svoje želje. Vse enote imajo možnost priključitve na optični kabel. Gradnja dvojčkov in stanovanj je klasično opečna, na fasadah je 12 cm izolacija iz stiropora, strehe pa so izolirane s 25 cm steklene volne, kar omogoča kupcem udobno, kvalitetno in zdravo bivanje ter manjšo porabo energije.

Cena polovice dvojčka v IV g.f. že od 169.500 EUR.
Cena dokončanega stanovanja že od 1.294,00 EUR za m².
Cene vključujejo davek in posredniško provizijo.

Informacije: www.mti.si, mti@mti.si, 01 5199 212, 041 229 088

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih ter svoj naslov pošljite na dopisnicah na naslov: glasilo *Postojna 1909*, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna, najkasneje do 31. oktobra 2009.

Med pravilni rešitvami bomo izžrebali tri nagrajence, ki jim praktične nagrade podarja SAWAL d. o. o. POSTOJNA

- 1. nagrada - vikend z vozilom Opel
- 2. nagrada - komplet avtotepihov
- 3. nagrada - obesek za ključke Opel Sawal

Pravilno rešeno geslo prejšnje križanke: OSEM LET GARANCIJE

Izžrebani nagrajenci so:

- 1. nagrada: Jožica Perenič, Prestranek
- 2. nagrada: Danica Brumen, Postojna
- 3. nagrada: Jasminka Aleksić, Postojna

Nagrajenci nagrade prevzamejo na naslovu podjetja Sawal d. o. o., Tržaška cesta 61, Postojna

SUDOKU

					1	6		
1				4				8
9		8			6			2
	2		3	6	5			
		5				7		
			2	8	7			5
6			5			2		3
	3			7				8
		1	6					

avtor: Matej Mislej	francoski pevec (Marcel)	slika iskane osebe glede na opis priče	grška črka	nadzornik, preglednik	utrdba v San Antoniu v Teksasu						
sporna zadeva, škandal											
hotel ob avtocesti											
trava druge košnje											
kem. simbol za nobelijo			Ivan Minatti								
			ponavljanje iste besede								
kopje s tremi konicami						Andy Warhol			živahno, razgibano (glasb.)	bolnik, ki okleva po boleznih	Tomaž Cerkovnik
						medn. org. za begunce					
	slovenski pevec Pestner				sl. dramatik (Anton Tomaž) irski igravec (Liam)						
	pasma velikih psov										
	post scriptum										
povrtnina, zel za juhe				it. pisatelj (Umberto)				indijski hrast			izdelovalec stolov
				gozdna žival				hiter tek			
zveza besed							nekd. slov. stranka				
							afriška muha				
	trgovina s cenanim drobnim blagom	za polton znižan C				Charles Ives			star Slovan		
		priprava za uravnavanje				arg. nogometaš (J. Sebastian)			šv. smuč. tekač (Gunde)		
odklon on verskega nauka, herezija											
otrok, ki ga kdo vzame v oskrbo								tančica, pajčolan			
								obzir do pokojnih			
zelatina iz alg					krmična rastlina					Los Angeles	
					policijski avto (pog.)					škis, mond in pagat	
kravji glas			nigerijska zv. država				milanski nog. klub				
			am. zvezna država				Tone Škarja				
pristanišče v Španiji									Republika Slovenija		smučišče na Pohorju
									Čapkova drama		
navigacijska naprava						"oblika" kruha					
						vrednostni papir					
sl. igralka Rina				Igor Bergant			šv. matematik (Leonhard)				
				Nina Gazibara			Leonard Cohen				
ameriški jazzovski glasbenik (John)											
ošabnost, oholost									kem. simbol za torij		

SMEH NI GREH

Gorenjec

V nekem mestu na Gorenjskem je nekoč živel zelo uspešen in bogat poslovnež, ki pa ni nikoli nič prispeval za uboge. Neka dobrodelná organizacija je izvedela za to in eden od uradnikov ga je poklical. Uradnik: »Iz naše evidence je razvidno, da na leto zaslužite več kot 1.000.000 EUR, v dobrodelné namene pa ne date ničesar...« Poslovnež: »Ali v vaši evidenci piše tudi, da je moja mati že eno leto v bolnišnici in da je moj brat invalid, moja sestra pa je ostala sama s tremi otroci?« Uradnik: »Oprostite...Tega pa nisem vedel...« Poslovnež: »Povejte mi, zakaj bi torej vam dajal denar, če ga še njim ne dam!?!«

Odkrijte Opel Insignio.

Avto leta 2009.

Po mnenju 59 avtomobilističnih novinarjev iz 23 evropskih držav si je v konkurenci 37 avtomobilov Opel Insignia prislužila prestižni naziv "Avto leta 2009".

www.insignia.si

Povprečna poraba goriva: 5,8 -11,6 l/100 km. Emisije CO₂: 154 -272 g/km.

SAWAL GORICA

Ul. Vinka Vodopivca 16, Nova Gorica
tel.: 05/33 06 334

SAWAL POSTOJNA

Tržaška 61, Postojna
tel.: 05/72 64 444